

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 6

Sub. Code :

1	0	9	1	0
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	3
---	---	---	---

NEP U.G. Common-Inter Disciplinary Course 3rd Semester
(2125)

HOME SCIENCE

Paper : Basics of Apparel Construction (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 45

Note :— (1) Attempt **three** questions in total.

(2) Attempt **one** question each from Sections A and B.

(3) Section C is compulsory.

SECTION—A

1. (a) Define shrinking and straightening. Why are these processes necessary before cutting a fabric?
- (b) List and explain the points to remember while drafting a pattern. 7½+7½

OR

2. (a) Explain how to estimate fabric requirements for different garments.
- (b) Discuss the differences between linings and interlinings with suitable examples. 7½+7½

SECTION—B

3. (a) Explain the importance of selecting the right fabric for the right garment type.
- (b) Describe the challenges in cutting and sewing slippery fabrics and how to overcome them. $7\frac{1}{2}+7\frac{1}{2}$

OR

4. (a) What are the functions of labels on fashion goods?
- (b) Mention the various types of packaging used in the garment industry. $7\frac{1}{2}+7\frac{1}{2}$

SECTION—C

5. Write short notes on any *three* of the following :
- (a) Characteristics of canvas fabric
- (b) Eco-friendly packaging
- (c) Shrinking of fabric
- (d) Layout on one-way and two-way fabrics
- (e) Instruction sheet - contents and purpose. $2 \times 3 = 6$
6. Fill in the blanks :
1. _____ gives extra stiffness and support to garment areas like collars and cuffs.
2. _____ requires fine needles and gentle handling while sewing.
3. _____ fabric tends to fray easily while cutting.

4. _____ should be cut with the pile running in the same direction.
5. _____ fabric has a crinkled texture.
6. _____ improves the drape and comfort of a garment.
7. The _____ gives washing, ironing, and drying instructions.
8. Silk should be ironed at a _____ temperature.
9. Denim fabric is mostly made from _____. 1×9=9

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :— (1) कुल तीन प्रश्नों के उत्तर दीजिए।
 (2) प्रत्येक भाग क और ख में से एक प्रश्न कीजिए।
 (3) भाग ग अनिवार्य है।

भाग—क

1. (a) सिकुड़न और सीधापन को परिभाषित कीजिए। कपड़े को काटने से पहले ये प्रक्रियाएँ क्यों आवश्यक हैं?
- (b) पैटर्न बनाते समय ध्यान रखने योग्य बिंदुओं की सूची बनाइए और उनकी व्याख्या कीजिए। 7½+7½

अथवा

2. (a) विभिन्न परिधानों के लिए कपड़े की आवश्यकताओं का अनुमान कैसे लगाया जाए, इसकी व्याख्या कीजिए।
- (b) उपयुक्त उदाहरणों के साथ लाइनिंग और इंटरलाइनिंग के बीच अंतर पर चर्चा कीजिए। 7½+7½

भाग-ख

3. (a) सही परिधान प्रकार के लिए सही कपड़े के चयन के महत्व की व्याख्या कीजिए।
- (b) फिसलन वाले कपड़ों को काटने और सिलाई करने में आने वाली चुनौतियों और उनसे निपटने के तरीकों का वर्णन कीजिए। $7\frac{1}{2}+7\frac{1}{2}$

अथवा

4. (a) फैशन के सामान पर लेबल के क्या कार्य हैं?
- (b) परिधान उद्योग में उपयोग की जाने वाली विभिन्न प्रकार की पैकेजिंग का उल्लेख कीजिए। $7\frac{1}{2}+7\frac{1}{2}$

भाग-ग

5. निम्नलिखित में से किन्हीं तीन पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए:
- (a) कैनवास कपड़े की विशेषताएँ
- (b) पर्यावरण-अनुकूल पैकेजिंग
- (c) कपड़े का सिकुड़ना
- (d) एक-तरफा और दो-तरफा कपड़ों का लेआउट
- (e) निर्देश पत्रक - सामग्री और उद्देश्य। $2 \times 3 = 6$
6. रिक्त स्थान भरें :
1. _____ कॉलर और कफ जैसे परिधान क्षेत्रों को अतिरिक्त कठोरता और सहारा देता है।
2. _____ को सिलाई करते समय महीन सुइयों और कोमल संचालन की आवश्यकता होती है।

3. _____ ਕਪੜਾ ਕਾਟਦੇ ਸਮਧ ਆਸਾਨੀ ਸੇ ਤਖੜ ਜਾਤਾ ਹੈ।
4. _____ ਕੋ ਫੇਰ ਕੋ ਏਕ ਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਮੇਂ ਰਖਤੇ ਹੁਏ ਕਾਟਨਾ ਚਾਹਿਏ।
5. _____ ਕਪੜੇ ਕੀ ਬਨਾਵਟ ਤੁਰੀਦਾਰ ਹੋਤੀ ਹੈ।
6. _____ ਪਰਿਧਾਨ ਕੇ ਡ੍ਰੇਪਿੰਗ ਔਰ ਆਰਾਮ ਕੋ ਬੇਹਤਰ ਬਨਾਤਾ ਹੈ।
7. _____ ਮੇਂ ਧੁਲਾੜ, ਝੁਲੀ ਔਰ ਸੁਖਾਨੇ ਕੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਏ ਗਏ ਹੈਂ।
8. ਰੇਸ਼ਮ ਕੋ _____ ਤਾਪਮਾਨ ਪਰ ਝੁਲੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਏ।
9. ਡੇਨਿਮ ਕਪੜਾ ਜ਼ਯਾਦਾਤਰ _____ ਸੇ ਬਨਾ ਹੋਤਾ ਹੈ।

1×9=9

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :-
- (1) ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
 - (2) ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
 - (3) ਭਾਗ ਏ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਭਾਗ-ਓ

1. (a) ਸੁੰਗੜਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਫੈਬਰਿਕ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ?
- (b) ਪੈਟਰਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਸਮਝਾਓ। 7½+7½

ਜਾਂ

2. (a) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੱਪੜਿਆਂ ਲਈ ਫੈਬਰਿਕ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਸਮਝਾਓ।
- (b) ਢੁਕਵੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਟਰਲਾਈਨਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। $7\frac{1}{2}+7\frac{1}{2}$

ਭਾਗ-ਅ

3. (a) ਸਹੀ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਲਈ ਸਹੀ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।
- (b) ਤਿਲਕਣ ਵਾਲੇ ਫੈਬਰਿਕ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਸਿਲਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਕਰੋਗੇ ? $7\frac{1}{2}+7\frac{1}{2}$

ਜਾਂ

4. (a) ਫੈਸ਼ਨ ਸਾਮਾਨ 'ਤੇ ਲੇਬਲਾਂ ਦੇ ਕੀ ਕੰਮ ਹਨ ?
- (b) ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ। $7\frac{1}{2}+7\frac{1}{2}$

ਭਾਗ-ਬ

5. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿੰਨ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (a) ਕੈਨਵਸ ਫੈਬਰਿਕ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- (b) ਵਾਤਾਵਰਣ-ਅਨੁਕੂਲ ਪੈਕੇਜਿੰਗ
- (c) ਫੈਬਰਿਕ ਦਾ ਸੁੰਗੜਨਾ
- (d) ਇੱਕ-ਪਾਸੜ ਅਤੇ ਦੋ-ਪਾਸੜ ਫੈਬਰਿਕਾਂ 'ਤੇ ਲੇਆਉਟ
- (e) ਹਦਾਇਤ ਸ਼ੀਟ - ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼। $2 \times 3 = 6$

6. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. _____ ਕਾਲਰ ਅਤੇ ਕਫ ਵਰਗੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਕਠੋਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
2. _____ ਸਿਲਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਰੀਕ ਸੂਈਆਂ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
3. _____ ਫੈਬਰਿਕ ਕੱਟਣ ਵੇਲੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖਿੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. _____ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੇ ਢੇਰ ਨਾਲ ਕੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
5. _____ ਫੈਬਰਿਕ ਵਿੱਚ ਸੁੰਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਟੈਕਸਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. _____ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਡਰੈਪ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
7. _____ ਧੋਣ, ਇਸਤਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਕਾਉਣ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
8. ਰੇਸ਼ਮ ਨੂੰ _____ ਤਾਪਮਾਨ 'ਤੇ ਇਸਤਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
9. ਡੈਨੀਮ ਫੈਬਰਿਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ _____ ਕਪਾਹ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1×9=9